

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ที่ระบาดในเม็กซิโก

เมื่อวันที่ 25 เมษายน ที่ผ่านมา ได้มีข่าวในสื่อต่าง ๆ รายงานเกี่ยวกับการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่หมู หรือ ไข้หวัดหมู (Swine Flu) สายพันธุ์ใหม่ ระบาดหนักในกรุงเม็กซิโก ซิตี้ เมืองหลวงของประเทศเม็กซิโก ในทวีปอเมริกากลาง ล่าสุดเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2552 มีรายงานว่า มีผู้เสียชีวิตแล้วอย่างน้อย 81 ราย และติดเชื้อล้มป่วยกว่า 1,000 ราย อีกทั้งเชื้อไข้หวัดหมูเริ่มระบาดลามเข้าไปในบางพื้นที่ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะ 2 รัฐทางตอนใต้ ทั้งเท็กซัสและแคลิฟอร์เนีย

ล่าสุด เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนกับไข้หวัดหมู และทำให้ผู้บริโภคเนื้อหมูเกิดความตื่นตระหนก ดังนั้นในการประชุมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ได้กำหนดให้เรียกชื่อโรคนี้นี้ว่า โรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ที่ระบาดในเม็กซิโก หรือ เรียกสั้น ๆ ว่า ไข้หวัดใหญ่เม็กซิโก

จากรายงานดังกล่าว อาจมีประเด็น หรือข้อสงสัยต่าง ๆ มากมาย จึงขอให้ข้อมูลในเชิงวิชาการเกี่ยวกับเชื้อไวรัสตัวนี้ ดังนี้

1. ไข้หวัดที่พบในคน จะเป็นสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่ชนิด A คือ H1N1 และ H3N2 ซึ่งจะมีการกลายพันธุ์ หรือเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์อย่างค่อยเป็นค่อยไปอยู่แล้ว จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาวัคซีนอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี และมักพบโดยทั่วไปตามฤดูกาลคือช่วงฤดูหนาว หรือช่วงอากาศเย็น
2. ไข้หวัดนก ยังเป็นสายพันธุ์ชนิด A เช่นกัน คือ H5N1 ซึ่งพบในสัตว์ปีก ซึ่งสามารถแพร่ระบาดข้ามสายพันธุ์ไปยังคนได้
3. ไข้หวัดในหมู เป็นชนิด A H1N1 H1N2 H3N2 และ H3N1 สำหรับไข้หวัดหมูนั้น โรคนี้นี้มีมานานแล้ว แต่เป็นเชื้อไวรัสที่ไม่ก่อให้เกิดความรุนแรงทั้งในหมูและในคน เหมือนกับเป็นไข้หวัดธรรมดา ส่วนการระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่พบในประเทศเม็กซิโก และอเมริกานั้น เป็นสายพันธุ์ที่ไม่เคยพบมาก่อนในคน เป็นสายพันธุ์ที่มีชิ้นส่วนของพันธุกรรมเกิดจากการผสมผสานของเชื้อไข้หวัดหมู กับเชื้อไข้หวัดในคน ที่เคยมีรายงานในอเมริกา หรือ ยุโรป และเอเชีย รวมทั้งชิ้นส่วนพันธุกรรมของไข้หวัดที่เคยรายงานไว้ในอเมริกาเหนือ จึงถือได้ว่าเป็น “ไวรัสสายพันธุ์ใหม่” และเมื่อคุณคัดประกอบเปรียบเทียบกับวัคซีน H1N1 ที่ใช้ในคนในปัจจุบัน มีความคล้ายคลึงกันไม่ถึง 80%

สถานการณ์ในประเทศไทย

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข มีรายงานถึงการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่เม็กซิโกว่า กรมควบคุมโรค ได้ติดตามและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดแล้ว เพื่อติดตามว่าจะประกาศแจ้งเตือนความรุนแรงของโรคนี้ อย่างไรบ้าง รวมทั้งจะต้องแจ้งเตือนผู้ที่จะเดินทางไปยังประเทศที่มีการแพร่ระบาดอยู่หรือไม่ เท่าที่รับทราบข้อมูลในเบื้องต้นพบว่าขณะนี้แพร่ระบาดอยู่ในเม็กซิโก สหรัฐอเมริกา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย เท็กซัส บางส่วนในออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

สำหรับผู้ที่เป็นโรคไข้หวัดใหญ่เม็กซิโกจะมีอาการเหมือนไข้หวัดใหญ่ธรรมดา แต่จะแสดงอาการรุนแรง และรวดเร็วกว่าไข้หวัดใหญ่ธรรมดา โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์เม็กซิโก แม้จะมีเชื้อตั้งต้นมาจากหมู แต่ไม่มีรายงานว่าติดต่อจากหมูไปสู่คน แต่ระยะแพร่ระบาดติดต่อกันคนสู่คน จึงแตกต่างจากไข้หวัดนก ซึ่งติดต่อกันจากสัตว์ปีกสู่คนได้

บทบาทมั่นใจระบบการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มที่มีมาตรฐาน

สำหรับฟาร์มหมูของเครือข่ายทุกแห่งมีการควบคุมดูแลอย่างเข้มงวดมาโดยตลอด ด้วยระบบการเลี้ยงแบบ Bio-security system หรือการควบคุมป้องกันโรคภายในและภายนอกฟาร์ม ภายใต้มาตรฐานซึ่งได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์

โดยมีหลักการสำคัญคือป้องกันไม่ให้เชื้อโรคเข้าสู่ฟาร์ม ได้แก่

- คัดเลือกทำเลที่ตั้งฟาร์มให้ห่างไกลจากแหล่งที่จะแพร่เชื้อโรคเข้าฟาร์ม (ISOLATION)
- ดูแลระบบสุขศาสตร์ของคน สิ่งของ และพาหนะให้ดี (SANITATION)
- ดูแลระบบการสัญจรในฟาร์ม แยกพื้นที่สกปรกและสะอาดจากกันชัดเจน (TRAFFIC FLOW)

ระบบ Bio-security จะไม่ใช่สารเคมีโดยตรงกับสัตว์ที่เลี้ยง มีเพียงน้ำยาฆ่าเชื้อที่ปลอดภัยต่อคน ยานพาหนะที่ถูกใช้ก่อนเข้าเขตฟาร์ม หรือการใช้แสง UV ในการฆ่าเชื้อสิ่งของเครื่องใช้ในการดูแลระบบสุขศาสตร์ (SANITATION) และใช้วิธีทางกายภาพ (PHYSICAL METHOD) ในการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น การถางหญ้าและวัชพืช เก็บดูแลสิ่งของที่ไม่ใช้ และทำให้ฟาร์มสะอาดอยู่เสมอ

คำแนะนำในการป้องกันเบื้องต้น เหมือนกับการป้องกันไข้หวัดธรรมดา คือ

- 1.เมื่อเป็นหวัดเวลาจามจะต้องใช้ผ้าเช็ดหน้าปิด เพื่อป้องกันการติดต่อ
- 2.หมั่นล้างมือ และหากมีอาการรุนแรง ไข้ไม่ลดภายใน 2 วัน ควรรีบพบแพทย์ทันที โดยเฉพาะผู้ที่เดินทางกลับจากประเทศที่มีการแพร่ระบาด อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามาประเทศไทยยังไม่เคยมีรายงานการแพร่ระบาดของไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์เม็กซิโก

คำแนะนำสำหรับผู้บริโภค

คนจะไม่ได้รับเชื้อไข้หวัดหมูโดยการกินเนื้อหมู หรือผลิตภัณฑ์จากหมู ไม่ควรรับประทานอาหารจากเนื้อหมูที่ปรุงแบบสุกๆ ดิบๆ ควรนำไปปรุงให้สุกด้วยความร้อนก่อนทุกครั้ง อุณหภูมิที่ใช้ในการปรุงเนื้อสุกให้สุกถึงภายในสูงถึง 75 องศาเซลเซียส ซึ่งสามารถฆ่าเชื้อไข้หวัดหมูและแบคทีเรียตัวอื่นได้

ที่มา:

- บริษัท เบทาโกรไฮบริด อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข www.ddc.moph.go.th